

Xuquuqda Aadanaha Ee Biritish Kolombiya: Xeerka Ilaalinta Shaqada

Warqaddaan xogsheegta ah waxaa loo sameeyey in ay kaa caawimto fahamka xuquuqda aadanaha ee Biritish Kolombiya iyo xuquuqda sharcigu ku siinayo dhanka shaqada.

Biritish Kolombiya waxay leedahay sharci ay ku ilaalisoo kuna horumariso xuquuqda aadanaha. Sharcigaas waxaa loo yaqaan *Xeerka Xuquuqda Aadanaha Biritish Kolombiya* ama *Xeerka (BC Human Rights Code or the Code)*. Haddii ad qabtid wax su'aalo ah, fadlan la xiriir **Rugta Xuquuqda Aadanaha Biritish Kolombiya**. Macluumaadka halka lagala xiriiri karo waxaa laga heli karaa dhammaadka warqaddaan xogsheegta ah.

Macluumaadka Shaqaalaha

Xeerku wuxuu ilaaliyaa shaqaalaha iyo dadka shaqo doonka ah.

* Sidee Xeerku ii ilaalinayaa dhanka shaqada?

Xeerku wuxuu kaa ilaalinaya takoorka shaqada ama shaqo qorista haddii takooru ku salaysan yahay mid ama ka badan oo ka mid ah **sifooyinka gaarka ah ee Xeerku qeexay (dhawrsan)**:

- Sinji, midab, abtirsiinye, meesha ad ku dhalatay
- Mabaadii siyaasadeed
- Diin
- Xaaladda guur
- Meekhaanka qoys
- Jirka ama maskaxda oo kala dhimman
- Jinsi (oo ay ku jiraan haweeney uur leh, qof jinsigiisa baddalay)
- Dookha galmada
- Da'da (haddii ad jirtid 19 sano ama ka badan)
- Xukun dambi ciqaabeed culus ama fudud oo an shaqada ku lug lahayn

Waxaad dacwad u gudbin kartaa Guddiga Xuquuqda Aadanah Biritish Kolombiya haddii ad rumeysan tahay in lagugu takooray shaqada.

* Waa maxay takoorka shaqadu?

Xeerku wuxuu ilaaliyaa (dhawraa) dhammaan arrimaha shaqada, oo ay ka mid yihiin:

- Xayeysiisyada shaqo qorista
- Wareysiyada shaqo qorista
- Shaqo qorista
- Duruufaha shaqada
- Dallacsiimaha iyo shaqo ka eryidda

- Xuquuqaha shaqada
- Mushaaroyinka

Takoor waa ayadoo qof si xun loo la dhaqmo ama xuquuq loogu diido sabab sifo gaar ah awgeed sida diin ama kala dhimmanaan lixaad.

Tusaalayaal takoor shaqo waxaa ka mid ah:

- Qof dumar ah oo shaqada looga eryey uur ay yeelatay awgeed
- Faallooyin galmoo oo laga sameeyo muuqaalka, labiska, ama xubnaha jirka ee qof
- Qof shaqo loogu diido sabab jirka ama maskaxda oo dhimman awgeed
- Qof dumar ah oo la siiyo mushaar ka yar kan la siiyo nin ay isku xirfad iyo aqoon yihiin qabtaana shaqo isku mid ah
- Qof shaqaale ah oo lagu khasbo in uu shaqada hawlgab ka galo da'diisa awgeed
- Diidmada xil iska saaridda wax ka baddalka jadwalka shaqada arrin diimeed awgeed

* Sidee baan ku ogaanayaa in la iga galay dambi lid ku ah Xuquuqda Aadanaha?

Marka ad gudbinaysid dacwad ku saabsan *Xeerka Xuquuqda Aadanaha Biritish Kolombiya* ee dhanka shaqada, waa in ay jiraan **dhammaan arrimaha soo socda**:

- ✓ In si xun lagu la dhaqmay.
- ✓ In lagu la dhaqmay si gooni ah ama xun sabab sifo gaar ah oo ad leedahay awgeed, sida sinjigaaga, midabkaaga, caqiidadaada diimeed, jinsigaaga, kala dhimmanaanta jirkaaga ama maskaxdaada, ama dookhaaga galmoo.
- ✓ In falku ka dhacay goob shaqo ama ku lug leeyahay shaqada.

Dacwaddaada waa in ad gudbisid lix bilood gudohood marka falku dhaco dabadeed. (Xusuusnow: Waxaa jira marar aysan muddadaasu khusayn.) Markaad dacwad gudbisid waxaa bilaabmaya hannaan sharci oo la mid ah kan maxkamadda. Qofka dacwadda gudbiya waxaa loo yaqaan **dhibbane**.

Macluumaadka Looshaqeeyaasha

Xeerku wuxuu ilaaliyaa shaqaalaha iyo dadka shaqo doonka ah. Looshaqeeyaashu waa in ay xaqiijiyaan:

- In go'aamada shaqadu ku salaysan yihiin halbeed ku salaysan shaqada
- In goobta shaqadu ka nadiifsan tahay takoor dhammaantiis

✿ Marka wareysiga shaqo qorista la qaadayo

Looshaqeeyaasha qaadaya wareysiyada shaqo qorista, *xeerka* guudi waa:

Waxaad weydiisaa oo kaliya inta loo baahan yahay in lagu kala doorto shaqaalaha oo ku salaysan xirfadahooda, kartidooda iyo aqoontooda.

✿ Marka shaqooyinka la xayeysiinayo

Xeerku ma ogola xayeysiisyo shaqo oo shardi ka dhigaya sifo gaar ah oo *Xeerku* qeexay (dhawrsan), haddii aysan jirin baahi shaqo oo gar ah. Tusaale, looshaqeeye wuxuu xayeysiin karaa in uu haween kaliya u qorayo shaqo ka bannaan oo ah hawladeen xogwareyste ee guriga dumarka la dhibaateeyey.

✿ Waa maxay waajibka xil iska saariddu??

Loo shaqeeyaashu waa inay aad xil iskaga saaraan tixgalinta sifooyinka gaarka ah ee ku qeexan *Xeerka*. Arrintaas waxaa loo yaqaan **waajibka xil iska saaridda**. Xil iska saariddu waxay ku xirnaanaysaa xaaladda gaarka ah ee markaa taal.

Tusaale, waxaa loo shaqeeyaha looga baahnaa karaa in uu:

- Qof shaqaale ah siiyo tababar dheeraad ah
- Wax ka baddalo jadwalka shaqada
- Wax ka baddalo ama soo iibiyo qalab
- Wax ka baddalo shaqooyinka u qabto qof shaqaale ah

Haddii ad u baahan tahay in wax laga baddalo shaqadaada, u sheeg cidda ad u shaqeysid. Looshaqeeyaha waxaa waajib ku ah in uu ku dadaalo intii karaankiisa ah in uu sida ugu habboon xil iskaga saaro tixgalinta codsigaaga — haddii aysan arrintaasu keeneyn **dhibaato xad dhaaf ah**.

✿ Halkee baan caawimaad ama macluumaad dheeri ah ka heli karaa?

Dhibbaneyaashu meel kasta oo ay joogaan gobolka waxay macluumaad ka heli karaan **Rugta Xuquuqda Aadanaha Biritish Kolombiya**. Shaqaalaha jooga Rugta ayaa waxay kaa caawimi karaan fahamka *Xeerka Xuquuqda Aadanaha* ama sidii ad wax uga qaban lahayd dacwad xuquuqda aadanaha ah ee gobolka. Waxaa dhici karta in ad xaq u yeelatid adeegyo kaloo kala duwan. La hadal qof Rugta jooga si ad u ogaatid wixii ad xaq u leedahay.

Rugta Xuquuqda Aadanaha Biritish Kolombiya (BC Human Rights Clinic)

300-1140 West Pender Street, Vancouver, B.C. V6E 4G1
Telefoon: 604 622-1100
Telefoon Lacag la'aan ah: 1 855 685-6222
Fakis: 604 685-7611
Bogga Internetka: www.BCHRC.net

Waxaa tahay **eedeysane** haddii adiga qof dacwad kaa gudbiyo,, **Eedeysaneyaashu** meel kasta oo ay ka joogaan gobolka iyo **dhibbaneyaasha** nawaaxiga Victoria waxay macluumaad ka heli karaan ayagoo la xiriiraya:

Jaamacadda Victoria (University of Victoria)

Law Centre Clinical Law Program
Qolka 225 – 850 Burdett Avenue, Victoria, B.C. V8W 1B4
Telefoon: 250 385-1221
Telefoon lacag la'aan ah: 1 866 385-1221
limeyl (E-mail): reception@thelawcentre.ca

Waxaad macluumaad kaloo dheeraad ah ka heli kartaa **Guddiga Xuquuqda Aadanaha Biritish Kolombiya**:

Guddiga Xuquuqda Aadanaha Biritish Kolombiya (BC Human Rights Tribunal)

Qolka 1170 – 605 Robson Street, Vancouver, B.C. V6B 5J3
Telefoon: 604 775-2000
Telefoon lacag la'aan ah: 1 888 440-8844
Dadka wax maqalku dhimman yahay (TTY): 604 775-2021
Bogga Internetka: www.bchrt.gov.bc.ca

Macluumaadka warqaddaan waxaa loogu talagalay baahiyaha macluumaadka guud oo kaliya. Looguma talagalin in uu ku siiso ama kuu baddalo latalin sharci.